

Kako stati inu obstati?

Avtor: mag. Viktor Žakelj

Slovenci, ki nas je za manjše evropsko mesto, smo čudežno obstali na tem križpotju Evrope. Kako je to mogoče? Morda je razloge treba iskati v premišljenemu uporništvu in neverjetni prilagodljivosti ter dejstvu, da smo bili ves čas dejavno vključeni v vsa velika gospodarska, politična, kulturna in duhovna gibanja in prerivanja na tem našem kontinentu. Trubar, ki se mu danes spoštljivo klanja ves kulturni svet, je stal tako rekoč na začetku slovenske etnogeneze, on je usmeril tok naše zgodovine, brez njega bi bila zgodovina tega podalpskega ljudstva drugačna in vprašanje je, ali bi o Slovencih, kot živem narodu, sploh še govorili.

Ta človek izjemnih darov in neskončne energije, ki je za Slovence usodno kulturno-politično poslanstvo opravljal iz brezmejne vere v Nazarečana, v njegov evangelij brez »človeške navlake«, v Sveto pismo, danes spet stopa med nas, ki iščemo svojo identiteto, predvsem pa mesto preživetja v globalizirajočem svetu.

Freisinško gospostvo, ki je bilo v politično-duhovnem smislu v Trubarjevem času razdeljeno vsaj na »mesto«, na Puštal in na okolico, kamor je prav na začetku sedemnajstega stoletja prišel celo znani Hren, za katerim je ostal kup pepela iz požganih knjig, nekaj spreobrnjenecv in tudi prvih slovenskih zdomcev, se na domiselni način vključuje v praznovanje rojstva tega velikega Dolenjca.

S fotografij boste razbrali njegovo, predvsem trpko, pot študenta, katoliškega duhovnika, pridigarja, pisatelja, prevajalca, teologa, ustanovitelja edine slovenske cerkve in svetovljana ter prvega pravega slovenskega političnega emigranta, ki se ga je vsaj tri stoletja skušalo narediti za izbrisanega, da bi na začetku prejšnjega stoletja na velika vrata s študijami takratnih slovenistov, Kidriča, Rupla, Prijatelja in drugih, ter umetnikov Cankarja, Aškerca in tudi našega Tavčarja, spet stopil v slovensko zavest.

Danes ga imamo Slovenci za enega največjih, mnogi za največjega sinu slovenske matere, tudi vse več katolikov, katerih verskim nazorom je bil v hudem sporu, ga sprejemajo kot brata v veri, ostali Evropejci kot kamenček v mozaiku evropske identitete.

Naj bo nam iz »loškega gospostva« to srečanje s Trubarjem in posredno z lokalno reformacijo opomin in vzpodbuda hkrati, da je resnica seme, ki preživi celo sušna stoletja in potem spet kal požene. Drugače rečeno: zgodovino je treba jemati v kosu, z vso njeno tragičnostjo in heroičnostjo. Smo tega zmožni? Moramo biti, da bomo stali in obstali.